

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ФІЗІОЛОГІЇ ім. О. О. БОГОМОЛЬЦЯ

Фізіологічний журнал

ТОМ 65 № 3 2019
ДОДАТОК

Науково-теоретичний журнал • Заснований у січні 1955 р.

Виходить 1 раз на 2 місяці

Зміст

1. МОЛЕКУЛЯРНА І КЛІТИННА ФІЗІОЛОГІЯ	5
2. СИСТЕМНА НЕЙРОФІЗІОЛОГІЯ	40
3. ПСИХОФІЗІОЛОГІЯ	58
4. ФІЗІОЛОГІЯ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ	70
5. ПАТОЛОГІЧНА ФІЗІОЛОГІЯ	94
6. ФІЗІОЛОГІЯ ТРАВЛЕННЯ	111
7. ФІЗІОЛОГІЯ ЕНДОКРИННОЇ СИСТЕМИ	120
8. ФІЗІОЛОГІЯ РУХІВ	135
9. ФІЗІОЛОГІЯ СПОРТУ	142
10. ВІКОВА ФІЗІОЛОГІЯ	155
11. ЕКОЛОГІЧНА ФІЗІОЛОГІЯ ТА ВПЛИВ ЕКСТРЕМАЛЬНИХ ФАКТОРІВ НА ОРГАНІЗМ	163
12. ФІЗІОЛОГІЯ ІМУННОЇ СИСТЕМИ	177
13. ФІЗІОЛОГІЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН	186
14. КЛІНІЧНА ФІЗІОЛОГІЯ	203

ПСИХОФІЗІОЛОГІЯ ПОТРЕБ ПІЗНАННЯ

А.М. Коньков

Херсонський державний університет, м. Херсон

У наш час варто вважати доведеним той факт, що задоволення потреб у новій, раніше невідомій індивідові, інформації відбувається шляхом поступового «піднесення» від найбільш елементарного їхнього прояву у вигляді цікавості до потреби у творчості. У такому постійному висхідному русі до збагнення Знанням кожен наступний етап розвитку гностичних потреб не скасовує, а, навпаки, враховує попередній. Так, наприклад, людина, яка має творчий розум, може з допитливістю й інтересом сприймати нове в навколишньому світі, не будучи при цьому поглиненою інформацією.

Але в той же час цю особистість вигідно відрізняє систематичний і критичний пошук нової гностичної інформації, що базується на сформованій спрямованості інтересів. Суттєву роль у цьому критичному пошуку нової пізнавальної інформації, за свідченням Є.М.Соколова, грає функція А- і Т-нейронів гіпокампа: «А-нейрони реагують на інформацію, коли стимул новий

(«нейрони новизни»). Т-нейрони реагують на інформацію, коли стимул уже відомий («нейрони тотожності»). Важливо відзначити, що гіпокамп з'являється як своєрідна інстанція, яка наділена здатністю регулювання процесу витягування інформації з пам'яті для наступного її використання.

Будучи внесеною у свідомість, така інформація сприяє ініціації процесу народження думки. Щодо цього, доречно згадати висловлення Л.С.Виготського, який справедливо відзначав, що «...думка – не остання інстанція. Сама думка народжується не з іншої думки, а з мотивуючої сфери нашої свідомості, що охоплює наші потяги й потреби, наші інтереси й спонукання, наші афекти й емоції. За думкою – афективна й вольова тенденція. Тільки вона може дати відповідь на останнє «чому» в аналізі мислення». Такий висновок має дуже важливе значення, оскільки він висвітлює одну із центральних проблем теорії потреб пізнання, а саме, значення ролі й можливостей емоційного підкріплення в процесі ініціації, розвитку й задоволення пізнавального необхідного спонукання. Актуальність зазначеної проблеми зумовлена тією обставиною, що формування соціально значимих рис особистості можливо тільки в умовах забезпечення постійного функціонування пізнавальної потреби. Така сталість досягається за допомогою залучення різних видів підкріплення. Усього їх сучасна психологічна наука виділяє чотири: елементарно-гедонічне, емоційне, вольове й моральне.